

LIM maakt apotheekteam extra gespitst op bijwerking

Het team van Mediq Apotheek Hoge Vucht in Breda heeft Lareb Intensive Monitoring (LIM) geïntegreerd in de dagelijkse praktijk. “Vooral als mensen horen dat het melden van bijwerkingen ook nuttig is voor anderen, zijn ze bereid mee te doen.”

Auteur **Marc de Leeuw**

“Een man had na één dag gebruik van ciprofloxacine last van bewegingsdrang en angst, en kreeg suïcidale neigingen. ‘Ik ga van het balkon springen’, riep hij maar steeds. Hij sloot zich af van zijn omgeving. Ciprofloxacine is toen vervangen door claritromycine. Dat kon hij zonder problemen gebruiken”, vertelt Gudy Meijvis, farmaceutisch manager van Mediq Apotheek Hoge Vucht in Breda. Gudy Meijvis is in deze apotheek aanspreekpunt voor Lareb Intensive Monitoring (LIM). Dit is een monitoringprogramma van het Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb. Lareb wil hiermee meer inzicht krijgen in het optreden van bijwerkingen, de aard en het beloop ervan en welke gevolgen deze neven-

effecten kunnen hebben op de gezondheid. Omdat de gevolgde cohorten vrij klein zijn, is LIM minder geschikt om nieuwe bijwerkingen op te sporen. Daarvoor zijn cohorten van tienduizenden patiënten nodig.

Aanvulling

LIM vormt een aanvulling op het spontane meldsysteem, waarbij patiënten en zorgverleners op eigen initiatief bijwerkingen kunnen melden, de voornaamste methode om nieuwe bijwerkingen op te sporen. Kennis verkregen via LIM kan helpen bij het geven van praktische adviezen. Soms blijkt bijvoorbeeld dat een bijwerking na verloop van tijd verdwijnt. Dat kan andere patiënten die een middel voor het eerst gaan gebruiken, geruststellen.

De enige rol die de apotheek bij LIM heeft, is patiënten rekruteren voor deelname op het moment dat een patiënt voor het eerst een middel, dat LIM volgt, gaat gebruiken. Via de e-mail krijgt de patiënt rechtstreeks enkele keren per jaar een vragenlijst van Lareb over mogelijke bijwerkingen. Inmiddels hebben 334 apotheken in totaal 2094 patiënten geïncludeerd via LIM. Mediq Apotheek Hoge Vucht doet al mee vanaf de start van LIM in 2006. Vergeet de assistent een keer om LIM te bespreken, dan belt Gudy Meijvis 's avonds de patiënt op. “Vooral als mensen horen dat het melden van bijwerkingen ook nuttig is voor anderen, zijn ze bereid mee te doen.”

Een uitdaging bij de uitvoering van LIM is volgens apotheker Maud Verhulst dat er

SOMS BLIJKT DAT EEN BIJWERKING
NA VERLOOP VAN TIJD VERDWIJNT.
DAT KAN ANDERE PATIËNTEN
GERUSTSTELLEN, IS DE ERVARING VAN
APOTHEKER MAUD VERHULST (LINKS)
EN FARMACEUTISCH MANAGER
GUDY MEIJVIS.

relatief veel allochtonen wonen in Breda-Noord, het stadsdeel waarin de apotheek is gevestigd. “De vragenlijsten die je hiervoor online moet invullen, zijn alleen beschikbaar in het Nederlands. We kunnen onze patiënten in veel gevallen helpen, want we hebben ook assistenten van Marokkaanse, Bosnische en Chinese afkomst.”

Door de deelname aan LIM is het team van Apotheek Hoge Vucht extra gespitst op bijwerkingen, zegt Maud Verhulst. Als een patiënt klachten ervaart van een geneesmiddel, denken assistenten meteen aan een mogelijke bijwerking. “Via LIM melden patiënten zelden een bijwerking aan ons, maar los daarvan rapporteerden patiënten ons de afgelopen jaren heel wat opmerkelijke bijwerkingen, die wij dan weer aan Lareb meldden”, zegt Gudy Meijvis.

Zo kreeg een patiënt recent heftige hoofdpijn na inname van driemaal daags 250 mg metronidazol. Meijvis: “De afloop van deze bijwerking is nog niet bekend.”

Een vrouw kreeg binnen een minuut na inname van terbinafine een verminderd spraakvermogen. “Deze bijwerking was nog nooit eerder gemeld bij Lareb, en staat niet in de bijsluiters. Ook vertelde ze dat haar gezichtsvermogen veranderde: voorwerpen die ze zag, leken opeens ver weg. Binnenkort komt de patiënt de bijwerking evalueren”, zegt Meijvis.

Duloxetine

Momenteel volgt Lareb drie groepen geneesmiddelen met LIM: agomelatine, DOAC's (apixaban, dabigatran, rivaroxaban) en nieuwe antidiabetica (dapagliflozine, exenatide, linagliptine, linagliptine/metformine, liraglutide, saxagliptine, saxagliptine/metformine, sitagliptine, sitagliptine/metformine, vildagliptine en vildagliptine/metformine). Op korte termijn worden ook canagliflozine, alogliptine en dapagliflozine/metformine ingesloten in LIM.

Het antidepressivum agomelatine verdient extra aandacht omdat uit preregistratie-onderzoek bleek dat het leverfalen kan veroorzaken. In de praktijk kwam deze bijwerking ook naar voren [1]. DOAC's staan in de schijnwerpers om bijvoorbeeld het bloedingsrisico te monitoren.

Ondanks dat LIM niet primair is gericht op

Meer inclusies nodig

Het loop nog niet storm met het aantal aanmeldingen uit apotheken voor de drie geneesmiddelgroepen die op dit moment worden gevolgd met LIM, zegt Loek de Jong, apotheker bij Lareb. “390 mensen zijn na de start van een nieuw antidiabeticum geïncludeerd in LIM, 483 mensen na starten van een DOAC en 117 personen omdat ze agomelatine gingen gebruiken. We hopen dat het apotheken lukt om meer personen te includeren, zodat we sneller en meer informatie beschikbaar krijgen over bijwerkingen in de praktijk.”

Door het lage inclusie-aantal tot nog toe, zien apothekers nu nog weinig resultaten van de LIM-monitoring terug, volgens De Jong. “We zouden graag van apothekers horen of ze behoefte hebben aan extra informatie, bijvoorbeeld over tussentijdse resultaten.”

nieuwe bijwerkingen, zijn hiermee wel nieuwe signalen ontdekt. Bijvoorbeeld ‘shock-like’ paresthesie bij het gebruik van duloxetine. In totaal werden 338 patiënten gevolgd tussen 1 november 2006 en 30 april 2008. Twee patiënten meldden dat ze door dit middel het gevoel hadden onder stroom te staan. Via spontane rapportage kreeg Lareb nog drie meldingen van dit verschijnsel bij duloxetinegebruik binnen. Dit verschijnsel trad op bij zowel starten als stoppen van duloxetine [2]. Ook amenorroe en mictieproblemen kwamen vanuit LIM naar voren als mogelijke bijwerkingen van dit middel. Andere nieuwe signalen kwamen naar voren bij pregabaline. Lareb volgde met LIM 1373 pregabalinegebruikers tussen 1 augustus 2006 tot en met 31 januari 2008. Nieuwe mogelijke bijwerkingen die hieruit naar voren kwamen, waren pijn in de bovenbuik en suïcidale gedachten. Ook bleek dat er mogelijk een interactie bestaat tussen pregabaline en bloedglucoseverlagende middelen [3]. ■

Zie voor de literatuurreferenties de digitale versie van dit artikel op pw.nl.

**DULOXETINE
GAF TWEE
PATIËNTEN
HET GEVOEL
ONDER
STROOM TE
STAAN**

- 1 Rolfes L, Van Puijenbroek E. Antidepressivum kan ernstige hepatotoxiciteit geven. Alert op leverschade bij slikken agomelatine. Pharm Weekblad 2013;148(13).
- 3 Härmark L, van Puijenbroek E, Straus S, van Grootheest K. Intensive monitoring of pregabalin: results from an observational, web-based, prospective cohort study in the Netherlands using patients as a source of information. Drug Saf. 2011 Mar 1;34(3):221-31.
- 2 Van Hunsel F, Härmark L. 'Onder stroom' door duloxetine. Pathofysiologie van bijwerking nog niet helder. Pharm Weekblad 2014;148(23):12-13.
- 4 Oosterhuis I, Härmark L. Stoppen met roken: varenicline relatief veilig. Eén op drie gebruikers meldt misselijkheid. Pharm Weekblad 2013;148(11).